

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYUSÁG”-ra

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest,

V., váczli-körút 64. szám.

MAGYAR

DOHÁNYUSÁG.

Előfizetési ár

„MAGYAR DOHÁNYUSÁG”-ra

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalvánnyal minden
postahivatalnál eszközölhető.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, VI. váczli-körút
55. sz., II. em. 20.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap.

Hír detéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország min-
den hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DARÓCZI VILMOS.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és az ország min-
den hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

TARTALOM: A melegágyakról. Irta: Daróczi Vilmos. — A dohánypalánta készítése. Irta: Reiter György, a zombolyai dohánybev. hiv. vezetője. — Szept. haladás. Irta: Ambrus József kisoroszi plébános. — A dohányjövendeki törvények és törvényesített szabályok némely intézkedéseinek módosításáról. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Tárca: Füstkarikák. Gyűjtötte: R. L.

Márczius hó 1-től új előfizetést nyitunk. — Tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetésük lejárt, sziveskedjenek az előfizetést mielőbb be-
küldeni.

A melegágyakról.

A mostani immár az ötödik tavasz, a midőn ez időtáiban a melegágy készítéséről irtam és irni akarok. Lesznek olvasóim között olyanok is, kik bizonyos dolgokat már tölem olvastak, és részint figyelmükbe meg is tartották: olyanok is, kik olvasták, de azonnal el is feledték; akadnak olyanok is, kik mind ezt nem olvasták, és nem is tudják; de még azoknak sem ártana a netán már mondottak elolvasása, kik ezt úgy is tudják; azokra is nagyon reá fér a figyelmeztetés.

Amit mult számunkban kifejeztünk, sejtelmünk nem szaladkozott, mert a természet követni szándékozik természetes rendjét és meg akarja mutatni, hogy tud tavaszt csinálni, még pedig igen rohamosan, mintha a késedelmet pótolni akarná, mert néhány nap óta már is csodát mivelt. Pár nap óta sok téli kabátot küldtek pihenni, kiki a maga módja szerint, a szücs-höz és — zálogházba stb.

A hó elolvadt, legelőbb a melegágytelepeken és a mennyiben a talaj úgy sem volt mélyre megfagyva, könnyű lesz a melegágyarkokat rögtön elkészíteni, polyvasz szalmafével megtaposni, és hólével megöntözni.

A mennyiben kissé el vagyunk késve, azonnal hozzá kell látnunk az összekevert trágyát rendeltetési helyére, a melegágyra rakni, és annyira elkészíteni, hogy mihe-lyest a beföldelendő anyag arra való lesz, s a kellő szikkadtsággal bir, azonnal igénybe vétessék.

Semmi szín alatt nem térlek el azon általam annyiszor ajánlt sorvetéstől, s kérve kérem összes dohánytermelőinket, hogy a magot a melegágyba sorba vessék. Nézetem az, hogy azért nem kell több melegágyat készíteni, de ha épen, mint sok termelő állítja, több melegágyra volna szükség a sorvetés következtében, még az esetben is megérdemli, hogy azon áldozatot hozzuk, mert fáradságunk és netáni több kiadásunk nagyon bőven meg lesz térítve, mert én tökéletes palántát másképp előállítva nem tudok magamnak készíteni.

A bevetendő magot kellően meg kell rostálni, a szélen gondosan megszorítani úgy, hogy csak a sulyosabb szemek maradjanak meg; s azután langyos trágyakeveréket kell készíteni, melyben két rész víz, egy rész trágyalé, és kevés konyhasó le-

gyen, és ebbe kell az elvetendő magot a vetés előtt 24 órával beáztatni. a vetés előtt néhány órával pedig annyira kiszikkasztani, hogy az elvetésre alkalmas legyen, és pedig akképpen, hogy miután az összekevertetük hamuval, a vonalozóval csinált sorba ujjaink közt bepergetni lehessen.

A mint a melegágyon az összes szükséges trágyamennyiség egyenlően le lett erősen taposva, úgy, hogy azba később süppedések ne támadhassanak, be lehet földelni. A földnek kizárólagosan telkes, ki nem élt, gyommentes, jóminőségűnek kell lenni. Ilyen szerezhető, a hol lehet erdőirtásból, vagy már ősszel összeállított keverékből, gyepföldből, vagy jóminőségű vakandok turásából. Főképp arra kell mindig gondot fordítani, hogy a föld lehetőleg gyommentes legyen. A beföldelés rétege, mely mintegy 8—10 centiméterre tehető, 5—6 nappal a bevetés előtt tétecsék fel, miután ez megtörtént, meg kell jól locsolni és gondosan betakarítani, hogy jól felmelegedjék és hogy a netalán benne levő gyom mag ez alatt kicsirrázson, illetve kikeljen, melyet aztán az által lehet elpusztítani, hogy a dohánymag elvetése előtt megerebélytetik és apróra vagdalatták. — Ezután következik a mondott módon az elvetés a sorokba.

A sorok távolsága egymástól négy centiméter legyen, melyek akár keresztbe, akár hosszúra tehetőek. Ha a melegágyak olyan helyen vannak, hogy a reggeli nap azokat keresztbe éri, akkor jobb, ha a sorok keresztbe alkalmaztatnak, mert így a sort hosszában éri a nap; ellenkezőleg pedig jobb, ha egész hosszában csináltatnak a sorok.

Tiltakozom egyáltalában, a magcsiráz-tatás ellen, mert ezáltal gyöngítettik a haj-tás képesség, mert a finom hajszálcsirák-ból nagyon sok megsér eltik akkor a midőn a bevetendő homokkal vagy hamuval ke-verjük; de akkor is, a midőn elvetve, föld-del be lesz takarva, az általam jelzett 24 órai áztatás langyos trágya keverékben elégséges arra nevez, hogy a mag mentől hamarabb kikeljen; csak arra kell vigyázni, hogy a bevetendő melegágyban a kellő nyirkosság meglegyen. Mihelyest egy me-legágy vetésével készek vagyunk, igen sűrű locsoló rózsával (szűrővel) az előre elkészített langyos álló vízzel meg kell locsolni, és azonnal jól letakarítani.

A melegágy locsolásra elkészült álló vízbe, jó, ha mindig egy kevés trágya le-vet tesszünk és használat előtt néhány üst melegeített vizet töltünk közé — hogy az soha hidegleg ne locsoltassék; hőmérsék-lete legalább 20—25 R fok legyen.

A melegágy párkányzata 4—5 santi-méterrel feljebb legyen mint a földelés, hogy a takaró a földet, később a gyöngé részét ne érintse, és azt ne sértse.

Ujból figyelmeztetem a termelőket azon fontos körülményre, hogy a trágya

a melegágyon a lehetőségig egyenletessé tétecsék, és egyenlően keményen tapodtas-sék meg, mert nincs nagyobb baj, mint mikor a melegágyba süppedékek támadnak; ilyenkor a föld meghasgatódik, vagy mé-lyedések támadnak, a hová a locsoló víz — több a kelletlenül — össze folyik, és ott a gyöngé része kipálik, a mellette lévő pedig nedvesség hiányában elpusztul. Azért mondom, hogy a melegágy készítés-nél azon körülményre nagy fontosságot fektessünk. De nemcsak a trágyát kell egész egyenletessé tenni, hanem a földelés-nél is nagy vigyázattal kell lenni, hogy a földréteg az egész melegágyon, egyenlő vastagságu legyen.

Lehetőleg arra kell figyelni, hogy a melegágyi telep szélvédett helyen legyen és lehetőleg napkeletnek irányítva. — Mihelyt az idő megengedi, egyidejűleg a hideg ágy helyeket is fel kell ásni és vetésre elké-szíteni. A hidegágyaknál való föld a lehető-leg kövérebb és napnak fekvő legyen. A midőn az por apróra dolgoztatott, épen azon módon mint a melegágyak, ezek is sorba vetetnek, trágya lébe áztatott mag-gal. A bevetés után langyos vízzel meg kell locsolni, és jó vastagon betakarítani, és csak negyed napra ismét langyos vízzel meglocsolni és ismét betakarítani: Épen így kell a melegágygyal is bánni, mindaddig, míg ki nem kelt. Pár órára, ha jó napos idő van, szellőztetni kell.

Daróczi Vilmos.

A dohánypalánta készítése.

Irta: REITER GYÖRGY, a zombolyai dohánybev. hiv. vezetője.

A dohánypalántaágyak készítése küszö-bön lévén, bátor vagyok szivességével be-cses lapjában azok készitési módjáról a gyakorlat adta utasításai szerint, egyet-mást megírni.

Ha a dohánytermesztő az abnormis időjárás mellett is akar elegendő palántá-val rendelkezni és birni, szükséges, hogy azok nevelését is ily időjárás viszonyokhoz képest eszközölje, miért a következő há-romféle ágyak készitését ajánlom. — Min-denekelőtt azonban még fel kell említenem, hogy ily körülmények figyelembe vételével egy hold földterületnek beültetéséhez mintegy 18 m²-nyi palántaágyaknak való terület és 6 centiliternyi dohánymag ve-endő s így, ha az itt mondott palántamive-lésre szánt terület három egyenlő részre felosztjuk, esik egy ágyra hosszában 6 méter és szélességében 1 mtnyi földterü-let, melyek middegyikébe 2 centiliternyi dohánymag lesz felhasználandó.

Az ágyak készitési módjuk és termé-szetük szerint fenékleleg (mű-), félmeleg és hideg (közönséges) palántaágy elnevezés alatt ismeretesek.

A palántaágyaknak való hely, min-denkor az épületek, kertek, erdők vagy dombok déli oldalán jelölendő ki, hol az

északi hidegtől védve, a nap melege behatolhat ér.

A fenékgáznak kimért helyéből a föld egyenes vonalban 6 méter hosszú és 1 méter szélességben 0,50 m.-nyi mélyen kiemeltek és helyébe 0,90 mnyi magasan t. i. 0,50 mnyi mélyen a földbe, és 0,10 mnyi magasan a föld felett friss lótrágya hozandó és egyenletesre szétterítendő, mely alkalommal a trágya jól meggázoltatik és eső, hó vagy hígított trágyalével megöntöztetik s az így készített trágyaágy 4—5 napi pihenés után ismét jól meggázolandó és a mondott vízzel megöntözendő lesz. Ezen művelet után az ágy egy deszkármával körükerítendő, mely kereten belül az ágy 0,30 m. vastagon a ráma magasságáig kerti földdel megborítatik és egyenletesre szétgereztyéztetik, mire a földdel telt ágy ismét 3 napon át pihentetik, hogy szabadon kiszáradjon és leülepedjék, mely megülepedés után az ágyban észlelt hiányok megigazítandók és a föld újra sekélyen meggereztyéztetik, hova aztán a 3—4 napon át csirázott (dagadt) dohánymag, egyelőbb megnevesített és a vízből kifacsart kender, szőr vagy tollból készített pamacs, csál az ágyba elhintik, a bevetett magra 0,05 m. vastagon rostált telek humuszot rak, mely teljesen bevezett munka után az ágyat egy könnyű kézhengerrel óvatosan meghengerelni a csekélyebb mérvű vízzel való megöntözés előtt, nem árt, mire az ágy, a kereten át, a kéznél lévő ablak vagy papírtáblákkal, esetleg ezek hiányában gyékény vagy zsupszalma takarókkal befedendő lesz.

Az ágy szellőztetése az abban kifejtett hőmérséklet képest naponta többször, de csak rövid időre eszközözendő; úgy szintén loszolni csak akkor szabad, ha az ágy felszine száradni látszik, és ekkor is alacsonyabb rózsra loszolóbb, csak annyira, kelet megöntözni, a mennyit az ágy szomja elbir nyelni.

A felmeleggés készítése már a fenékgágy bevetése után azonnal megkezdendő, olyképen, hogy az ágyak kijelölt helyen a föld érintetlenül megmarad és rá 0,60 m. magas n szintén friss lótrágya hordandó és egyenletesre szétterítendő. A trágya hordásközben meggázoltatik és eső, hó vagy hígított trágyalével megöntözendő lesz. Ezen trágyaágy 4—5 napi pihenés után újból meggázoltatik és vízzel megön-

töztetik, mely művelet után a 2 ágy szélein körül deszkából vagy szárított fából (botok), ezek hiányában kukoricaszár kévékből egy keret alkalmazatik, hova belül az ágyra 0,25 mnyi vastagon kerti föld hordatik és egyenletesre szétgereztyéztetik, mire a 3—4 napon át csirázott (dagadt) dohánymag azonnal, a fenékgágnál elmondottak szerint, bevetendő. A bevetett magra 0,005 mnyi vastagon érett telek hintetik, kézhengerrel meghengereltetik és esővízzel megöntöztetik; — ha az időjárás megkívánja, takaróval letakarandó.

Ezen félmegleg ágyat a föld ráhordása után pihentetni nem szükséges, mert hőfejlesztése csekélyebb mérvű és rajta földlelhadás nem lesz észlelhető.

A hidegágy helye pedig, már kora tavasszal, mint a föld fagya engedé 0,3 m. mélyre felásandó és mag elvetésig 7—10 napon át érintetlenül a megülepedésnek átengedendő. Midőn ez idő a magelvetésre alkalmas, a felforgatott föld jól meggereztyéztetik és 0,005 m vastagon árostált éret telekkel beszóratik, mire a már 3—4 napon át csirázott dohánymag az itt szokásos mód szerint bevetettük, az elvetett magra pedig ismét 0,005 mnyi vastagon rostált telek s órandó; az ágy kézhengerrel meghengereltetik és állott esővíz vagy hígított trágyalével megöntözendő lesz.

A hidegágy a magkikelésig gyakoribb megöntözést igényel, mint a fenékgágy és félmegleg ágy, mert a melegágyakban fejlődő gőz a ráhordott földet megizasztja, mi a gyakoribb loszólást nélkülöz, hetővé teszi.

A 3—4 napon át csirázott (dagadt) magot azért ajánlom, mert ki keléséhez kevesebb idő és víz szükségeltetik, mint a szárazon elvetett maghoz, miért a többiek közül fejlődött és nevelt palánták a kiültetéshez legalább is 10—15 nappal előbb használhatók.

Az ágyak készítése ideje március 20-tól ápril. 20-ig tapasztalat szerint legalkalmasabbnak bizonyult, mert ezen időszak alatt elvetett magból fejlődő palánták, már május közepén kiültetésre alkalmasak.

Szép haladás.

Írta AMBRUS JÓZSEF, Kisroszi plébános.

Hogy a dohányügy terén a közel múltban szép haladás történt mind szellemileg, mind anyagilag, az tagadhatatlan; az szemmel látható, kézzel fogható.

Mi volt eddig a dohányügy? Utált megvetett monopólium! Figyelmen kívül hagyott mellék kereset, mellék jóvedelmező ág, melyet a nagyföldbirtokosok csak azért üzettek feles kérészei által, hogy a földet buza alá juttassák; a kisbirtokosok, szegény emberek pedig azért termelték a dohányt, hogy legyen mit pipázni és elecsempészni.

Szóval a dohánytermelés eddig csak mostoha gyermeke volt a gazdaszatnak, dacára annak, hogy sok millióval szerepel évenként az állam bevételei közt.

De most megváltozott hirtelen a helyzet. A mostoha gyermekből nagyon is kedves gyermek lett, a kinek most szegények és gazdagok hizelegnek; a kire most kicsinyek és nagyok mosolyogva tekintenek; a kit ma már nem kergetnek a kukzóba, hanem igenis az első helyre ültetik.

Ugyan; ma a dohányügy a mezei gazdaszatban nem az utolsó, de az első helyet foglalja el, nemcsak azért, mert az állam háztartásnak jóvedelmét jelentékenyen növeli, hanem leginkább azért, mivel a szemes gabnaneműk árának túlságos esőkkénésével egvedül a dohánytermelés azon gazdaszati ág, mely jelenben a gazdaszatózónság taradszati és kiadásait méltóképen megjutalmazza.

Ez magyarázza meg azon általános és nagyérdelklődést, mely a dohányügy iránt lent és alatt, parlamentben és magánkörökben mutatkozik, s napról-napra fokozódik.

A dohányügy mellékkereset lévén, annak szellemi ügyeivel sem igen törődtek. S csak elvétve olvashatunk néha-néha a gazdaszati, vagy napilapokban egyes közleményeket a dohányügyről, de ezek is inkább politikai, elméleti, mint gyakorlati tanácsok s utmutatók valának.

E terén is szép haladással dicsekelhetünk. A lenézett dohányügynek ma már külön sajtója, hivatott szakközlőnye van. A derék Magyar Dohányujság immar ötödik évfolyamába lépett.

Világért sem akorok az érdemes szerkesztő úrnak hizelegni, mert nem szorult reá, de a tiszta igazságot szabad, sőt kell is nyil-

TÁRCZA.

Füstkarikák.

Gyűjtötte R. I.

A „Magyar Dohányujság” eredeti tárczája.

A drága pipa.

— Einve, de szép pipa! Ugyan mibe került, — kérdezik az öreg urat.

— Ugy öt-hat ezer forintba — felel ez őszintén.

— Mi a kő? Hát hogyan?

— A fiam elvégezte tanulmányait s ezzel ajándékozott meg, mikor a bírói vizsgán szerencsésen — megbukott.

Külföldi és belföldi szivarok.

Egy kávéházban ülő társaság nagyban vitatkozik, hogy mi különbség van a külföldi és belföldi szivarok között.

Sehogyse tudnak megállapodni. Egyszerre a társaság egyik tagja intyimen fejti meg a nagy kérdést:

A különbség az, hogy a külföldi szivarban nincs belföldi dohány, a belföldiben meg nincs külföldi dohány!

A drága virginia.

— Hol vetted pajtás azt a szivart, melyen annyira erőlködöl?

— Hát a trafikban.

— Igen jó szaga van a füstjének. Sokba kerülhetett a szivar.

— A szivar nem, de a gyufa, melyet már elhasználtam hozzá.

A szivar, pumpoló.

— Ugy n kérlek, nincs nálad egy heverő szivar? Kérdi Potya Ferkó laktársát.

— Bizony nem szolgálhatok vele.

— No, akkor kénytelen vagyok a magamból rágyujtani.

A szorgalmas fiu.

A fiu könyvei között szivarokat talált az apa s pirongatni kezdi őt ezért, mire a fiu így akarja magát kivágni:

— De kedves atyám, a szivarokat azért tettem oda, hogy az egerek a könyvek helyeit a szivart ragják össze.

Tünődés.

— Pompásan mulattunk az éjjel hárman; három darab finom „dragadérosz” szivarom volt; egyet a Laczinak adtam, egyet a Sanyinak . . . a harmadikat ugyan kinek is adtam . . . (gondolkozik erősen) Ejnye a fránya egye meg, ugyan ki volt már no? Pedig hárman voltunk! (Ismét számolja az ujjain.)

— No már, ha prébe csavarítanak se tudom, kinek adtam a harmadikat!

Vizsgán.

Tanár: Mondja meg, kérem melyik a legnagyobb mérég?

Jelölt: A legnagyobb mérég, ha az ember rágyujtana és nincs gyufája.

Tanár: Nem áll; mert még nagyobb mérég, ha az embernek gyufája van, de szivarja nincs. A legeslegnagyobb mérég azonban — az ön felelete.

Az illem.

— Tudod-e fiam, kérde az apa — hogyan kell magadat vendéggel szemben viselkedni? Mit szólnál például, ha most a Farkas Laczi meglátogatna?

Fiu: Hát biz én megkérdézném — van-e egy heverő szivarja?

Megfordítva.

Kisasszony: Már az igaz, hogy szörnyű egy szokás az az örökös dohánvázás. Szinte fáj az ember szive, mikor látja, hogy a legcsinosabb férfiak kéményt csinálnak a szájukból. Legokosabb volna, ha a nők összeesküvésbe állanának, hogy semmi szin alatt és semmi érdemért meg nem csókolnak olyan férfit, a ki dohányzik.

Ur: Megfordítva jobb lenne, bájos nagysám; ha olyan összeesküvésbe állnának, melynek tagjai minden férfit megcsókolnak, aki nem dohányzik.

tan kimondani, ez pedig az, hogy a jelenben hazánkban a dohányügy iránti általános érdeklődés, élénk szellemi mozgalom, áldásos munkálkodás egvedül neki s az ő fáradságos munkásságának köszönhető.

Mennyi jeles munkaerőt ébresztett föl e derék lap a télenység almából? mennyi oktatással? mennyi gyakorlati útmutatással, hasznos tanácsal látta el, és látja el folyton a dohánytermelők közönségét? csak az tudja, a ki rendszeren olvassa a derék szaklapot. És tanácsainak, oktatásainak szép gyümölcsei már is kézzel foghatók.

Nem is gondolta volna az ember, hogy annyi jeles szellemi munkái vannak a dohánygyűnek. És ezek most mind sikra szállnak, s hatalmas közreműködésükkel előmozdítják a hazai dohánygyűvet, s egyesített erővel arra törekednek, hogy a magyar dohánygyű oly mag s színvonalra emeltesse, minőt a mai viszonyok és igények megkövetelnek, s minőt a magyar dohány mint kereskedelmi és gazdasági cikk megérdemel.

Szellemi haladásnak tekinthető a mult évi új dohánytvörvény is, mely jóval fölötté al az 1868. XIV. és 1867. IV. t. czikknek, mivel amaz a dohánynak nemcsak ellenőrzési, pénzügyi részével foglalkozik. Kétségen kívül ezen új törvény a dohánygyűvet nagyon előfoglalja mozdítani, s meghozza a mindnyajunk által remélt és várt eredményeket.

Mind szellemeleg, mind anyagilag szép haladásnak tartandó a magas kormányzat azon bölcs intézkedése, hogy az ország több körzetébe vándortanárokat nevezett ki.

Nem titok, mert általános, országos volt a panasz, mely e becses lapban is sokszor lett fölemlítve, t. i. hogy a dohányárak nagyon alacsonyok, s a dohánybeváltása roszul ment.

Világért sem akarok senkit vádolni. Ha roszul ment a dohánybeváltása, annak bizonyára nem a beváltó tiszt, hanem a beváltandó dohány volt az oka. Ez ügyben az én véleményem a következő: én azt hiszem, a dohánybeváltó tiszt inkább szeretné rakatár szivar- és valogatott dohányt, mint dudával megtölteni. Ez utóbbiért pedig drága pénzt nem adhat az állam.

Nem kutatván az ok és okozatot, elég azt konstatalnom, a mit különben is mindenki tud, hogy az alacsony árak és roszt beváltás miatt a dohánytermelők nagyon elváltak keseredve, kedvetlenedve, és szívesen telhagytak volna a dohánytermeléssel; de miután soknak, különösen a szerződéses községeknek dohányt termelni kellett s kell, akvar

nem akarva kénytelenek valának azt folytatni, a rossz viszonyok da zára is. Nagyon természetes, hogy a dohányt csak immel ámmal kezelték, s a mi jó és szép termett, azt szépe el is adták, el csempészették.

E téren is szép haladás mutatkozott már az idei beváltásnál, a mit nem habozok egyenesen a kiküldött vándortanárok fáradozásának betudni, tehát a magas kormányzat erre fordított kiadása, már bőven viszsza lönt térítve.

Örömmel olvastam én, s bizonyára más is, a »Magyar Dohányujságban«-ban a gyakori értesítéseket a dohány kieligítő, sőt kedvező beváltásáról. Tehát a új eredmény általános, országos vala.

De én csak a zombolyai körzetről, illetve csakis a községünkben egy év alatt történt szép haladásról akarok megemlékezni, számokkal igazolva szerény állításomat.

Valamint mások, úgy Kisroszt dohánytermelői is elvesztették kedvezőket, s ha a földes uraság által szerződésileg nem volnának dohánytermelésre kötelezve, bizonyára már felhagytak volna e munkával.

De ime, a mult év tavaszán elő áll a zombolyai körzet érdemes vándortanára, t. Reiter György úr és összegyűjtve a népet a községébe, elkezdte őket oktatni, tanítani a melegágyak készítéséről, a dohánymag vetéséről, stb. S e naptól kezdve egész éven át hetenként 2, 3, 4-szer is volt szerencsénk öt közöttünk láthatni, s járt hazról-hazra, földről-földre oktatva a népet a dohánykezelés minden nemében.

A jó tanácsot, tájfalom! kezdetben nem mindnyaján követték. És a kik nem követték, azok keservesen megis bánták.

És a jó tanácsnak, a fáradozásnak egy év alatt is szép eredménye volt, melyvel t. vándortanár úr; mind a termelő közönség meg van elégedve.

Lássuk csak. Közlöm az 1886. és 1887. évi terméseket, illetve a beváltás eredményét.

Év	Beültetett terület		szivar		Valogatott		A dohány		Beváltás		Egy katastrális	
	hold	öl	III.	II.	I.	II.	III.	Összes	100 k. r. esk.	100 k. r. átlagos	hold	átlagos
1886.	440	405	—	2579	23516	40493	76768	13	80	24	93	—
1887.	499	945	40	4283	6905	58929	139108	17	82	70	98	—
1886.	105	1400	—	1935	10231	128296	5934	13	72	23	31	—
1887.	162	—	39	5980	21686	25861	897	40	88	83	50	—

Nagykiskindai határban.

Ezen kimutatásból első tekintetre szembe ötlök az 1887-diki szép haladás, mert 1886. évben a finomabb, tehát drágább dohányból csak egy kilót se szállított be a község, míg 1887-ben már 15031 kiló finom dohányt adhatott át. Továbbá az 1886-diki összes beszállított 106.754 kiló dohányban 10239 kl. kihányás volt, míg az 1887-ben a beszállított 274.738 kl. tehát kétszer annyi dohányból csakis 5456 kl. kihányás volt. És míg 1886-ban a dohánynak átlagos mmázsája 13 frt 80 kr. volt, 1887-ben már 17frt 80 kr-ra emelkedett; és míg 1836-ban egy hold átlagos jövedelme 23—24 frt volt, 1887-ben már 70 sőt 83 frt 50 kr-ra növekedett.

Ez, ugy hiszem, egy év alatt szép haladás, tekintélyes különbség. És ezt, kérem ne tessék az időjárásnak érdemül felróni, mert jól tudjuk, hogy a tavalyi időjárás a dohányra nem volt valami kedvező, sőt határozottan rossz volt, mert június 29-étől augusztus 17-ig valamire való eső nem volt, s a kedvezőtlen időjárás következtében csak féltermésre számíthatunk, mivel a levelek nagyobb részét kényserített állapotban kellett leszedni.

En e szép eredményt hajlandó vagyok a munkának fáradozásának érdemül betudni. Egész másként ment a mult évben a fűzés, szárítás, de legkivált a simitás.

Eddig az egész dohánymunka minden tanács és felügyelet nélkül ment. De volt is aztán slendrian munka elég! Tapasztalásból tudom, hogy egy-egy csomóban a hány levél volt, az annyiféle, alakú, színű, fajú, jó és rossz volt, hogy kénytelen volt a beváltó tiszt az ilyent kihányásnak klaszifikálni — a legjobb akarat mellett is.

Mily egész másként ment az idén a csomózás!

Volt jó tanács; volt felügyelet; volt lelkiismeretes munka, és volt bő gyümölcs is. És ez felvillanyozta termelőinket, új reményt, új bátorságot, új kedvet öntött a csüggedőbbe, s most alig várják a tavaszt, hogy új erővel, új örömmel, s kedvvel fogjanak munkájukhoz.*)

A dohányjövédéki törvények és törvényesített szabályok némely intézkedéseinek módosításáról.

(Folytatás.)

19. §.

Azon községek előjáróinak, illetve azon városok polgármestereinek kirendeltjei, melyekben dohány termeltetik, kötelesek a termelőikkel a beváltó bizottság előtt megjelenni, illetve a dohányszállítmányt a termelési helytől a beváltási állomásig, vagy a külkiviteli kereskedő által pénzügyi közeg ellenőrzése mellett történő átvételéig, csempészet, vagy elidegenítés megakadályozása czéljából kiserni, a dohánybeváltás egész tartama alatt közreműködni és a beváltási ár megtörtént kifizetéséről a kellő elismervényt aláírni.

Ezen eljárásokért a pénzügyminiszter által rendelteti uton meghatározott utuköltség és napidijban részesülnek.

20 §.

A külkivitelre termelt dohány a külkiviteli kereskedő részére történt átadás után is, egész a külföldre való szállításig, továbbra is hivatalos ellenőrzés alatt áll, és az erre vonatkozó ellenőrzési szabályok a pénzügyminiszter által rendelteti uton fognak kiadni.

A külkiviteli kereskedő ez általa átvett dohánynak ugyanazon mennyiségben külföldre való szállításáért az általa alkalmazottakkal egyetemlegesen felelős, és az általa átvett dohánymennyiségből a rendelteti uton megállapítandó súlypadás levonása után hiányzó mennyiségnek minden 500 grammja után jövédéki

*) De t. Reiter György vándortanár úrra továbbra is van szükségünk, mert a fél uton nem lehet, nem szabad megállnunk, különben visszaesünk a régi állapotba.

A: Ugyan hogy tudod már azt az embert annyira becsülni! Hiszen sem szellemi, sem műveltsége sem tudományá
 B: Igen ám, kitűnő ember, pompás szivarjai vannak.
 A: Hja akkor nem ő a kitűnő, hanem a szivarja az.

Ex kathedra:
 „Ha én mutatok egy magyar parasztnak egy szivar és tesszik tudni, kérdezem: Mit eszik? Tesszik tudni. azt mondja rá: Uri bagó!”

Megbecsüli a szivarokat.
 Különböző szivarokat küld az apa tanuló fiának s levelében a fiu lelkére köti, hogy megbecsülje azokat, mert így-ugy drága világot élünk.
 Miután a szivarkészlet fogytán van, a jeles fiu így ír atyjának:
 Kedves atyám! A nagyméltóságú havanas a méltóságos egyéb különlegességi szivarok fogytán vannak: a nagyságos regatásokból és tekintetes Britanicából már egy darab sincs; csak az igen tisztelt rövid szivarok s a tisztelt hosszú szivarok vannak még meg.

büntető eljárás útján 80 krajcár fogyasztási illeték, és a fogyasztási illetékek kétszeresétől négyszereséig terjedő pénzbüntetésben marasztalándó el.

Azon külkiviteli kereskedő, a ki a rendeleti uton kiadandó ellenőrzési szabályokban foglalt határozományokat meg nem tartja, vagy meg nem tartatja, 50 forinttól 500 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, melyet a közigazgatásuton a dohánybevaltó-felügyelőség állapít meg. Az ez által megállapított pénzbüntetés ellen 15 nap alatt a pénzügyminiszterhez van felfolyamodásnak helye, ki arra nézve végérvényesen határoz. Ha ezen kihágást a külkiviteli kereskedő maga, vagy az ő tudtával alkalmazottja, követi el, a fennebb említett pénzbüntetésen kívül, külkiviteli kereskedési engedélyét is elveszíti.

21. §.

Kis- és nagyközségekben a községi előjáróság, rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármesterek kötelesek felvigyázni arra:

1. hogy a község, illetve város határában engedély nélkül dohány ne ültetessék;

2. hogy az egyes termelők által dohányültetésre csak az engedélyezett területek és csak azon földrészeket használhassanak, melyekre az engedély szól;

3. hogy oly talajok, melyek a jelen törvény 3. §-a szerint a dohánytermelésből kizártak, dohányművelés alá ne kerüljenek;

4. hogy a gabona-neműk és repecze talajába ugyanazon évben dohány ne ültetessék;

5. hogy a községben dohánycsempészet, akár leveles, akár vágott dohánynak, akár pedig a magyar korona országainak gyáraiból vagy raktáraiból nem származó gyártmányoknak hűzása vagy nyilvános vásáron való eladása által, vagy bármely más módon ne üzessék;

6. hogy csempészet czéljából a község határából dohány el ne hurzoltassék, továbbá, hogy más községekből elcsempésztett dohány a község határában való átszállításnál segédeszközeivel együtt letartoztassék.

A községi előjáróságok, illetve polgármesterek kötelesek a fentebbi pontokban felsorolt, bármikor észrevett kihágásokat a jelen törvény 7. §-ában megszabott bírság terhe alatt, a csempészet tárgyát képező dohánynak vagy dohánygyártmányoknak lefoglalása mellett, a pénzügyőrségnek azonnal tudtára adni, és azonkívül a csempészet megakadályozására, ha szükséges, a csendőrséget is igénybe venni.

22. §.

Kis- és nagyközségekben a főszolgabírák és azok tisztí személyzete, rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban pedig a polgármesterek és azok tisztí személyzete, valamint a csendőrség, és a fővárosban a m. kir. államrendőrség is kötelesek a csempészet minden nemének megakadályozása körül nemcsak közreműködni, hanem a tettesek kinyomozása, elfogatása, a csempészet tárgyainak és segédeszközöknek lefoglalása által közvetlenül is a csempészet elfojtásában eljárni.

Minő esetekben tartozik a csendőrség önállóan eljárni, a kiadandó utasításban fog megállapíttatni.

A feljelentő a feljelentett vagy felfedezett kihágási esetek után befolyt bírságokból a szabványos feljelentési s tettenézési jutalékokra igényyel bír.

A csendőrség tagjai ezen igényeket törvényes felsőbbeségök útján érvényesíthetik.

A szolgabírák és azok tisztí személyzetének, a rendezett tanácsú, valamint a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei és azok tisztí személyzetének, ezen szakaszban megszabott kötelezések körül minden mulasztása, a pénzügyi hatóság megkeresése folytán, az 1886. évi XXII. és XXIII. törvény-

czikkekben megállapított eljárás szerint feyelmi uton büntetendő, a csendőrség és a fővárosi államrendőrség mulasztása pedig illetékes megfenyítés végett előjáró hatóságoknak bejelentendő.

23. §.

A magy. kir. postánál, továbbá az állami és magánvasutaknál, ugyszintén a gőzhajózási társulatoknál alkalmazottak kötelesek, minden tudomásukra jutott csempészetet azonnal feljelenteni, s a mennyiben a magyar korona országainak gyáraiból vagy raktáraiból nem származó dohánynak vagy dohánygyártmányoknak forgalomba hozataláról tudomással bírva, azt fel nem jelentenék, első esetben 10 frttól 500 forintig terjedő bírsággal, ismétlés esetében pedig azon felül még állomásukról való elbocsátással büntetendők.

A bírságot közigazgatási uton a dohánybevaltó felügyelőség állapítja meg, melynek határozata ellen 15 nap alatt a pénzügyminiszterhez van fellebbezésnek helye, ki arra nézve végérvényesen határoz. — Az elbocsátási határozat kimondására az illeték feyelmi hatósága illetékes.

A feljelentők a feljelentett vagy felfedezett kihágási esetek után befolyt bírságokból a szabványos feljelentési s tettenézési jutalékokra igényyel bírnak.

(Vége következik.)

VEGYESEK.

A dohánycsempészes megakadályozása.

A pénzügyminiszteriumhoz érkezett jelentések szerint a vidéken most is javában foly a dohánycsempészes. A legtöbb dohánytermelő községben a feles keresztek s a kisebb termelők családtagjaikkal gyakorolják az ugynevezett literézést és hazálnak a dohánynyal; sőt vannak egyes községek, a melyekben a dohánynak tilalomellenes elárutása egészen nyilvánosan történik. Minthogy e káros csempészet teljes megszüntetését a jövedék érdeke megköveteli, a pénzügyminiszter a pénzügyi közögeket a legpontosabb felügyeletre és legszigorubb eljárásra utasította. S mivel ez az intézkedés csak akkor vezethet kellő eredményre, ha a közigazgatási hatóságok is megteszik ide vonatkozó kötelezégeiket, a belügyminiszter fölhitva a törvényhatóságokat, hogy közögeik a csempészet elnyomására a legnagyobb gondot fordítsák.

Ekeverseny rendezését határozta el ő felsége 25 éves uralkodásának jubileuma alkalmával a znamki (Morvaország) gazdasági egyesület. A verseny augusztus hónapra tervezetik s minden rendű és szerkezetű ekék kiállításra és versenyzetése van czélba véve.

Gyászhirek. Saárdi Somssich Pál, ki fényes politikai szereplése mellett a magyar mezőgazdaság terén is vezérszerepet játszott, f. hó 5-én életének 78. évében kimúlt. Egyike volt ő az országos gazdasági egyesület alapító tagjainak és egyike a kiknek köszönhető a Gazdakör létesülése, melynek egész haláláig elnöke és lelke volt. A „Magyar Föld” című gazdasági napilap és a gazdasági egyletek szövetség létrejöttében szintén nagy része volt a megboldogultnak. — Özv. Várady Gáborné szül. Csurgay Franciska, ki egyike volt az ország legjobb dohánytermelőinek f. évi febr. 28-án életének 51. évében Örkenyben elhunyt. Lapunk is egyik támogatóját vesztette el benne.

Szerkesztői üzenetek.

Az ország összes dohányfelügyelőeségei és dohánybevaltó hivatalai fogadják köszönetünket a buzgalomért, melylyel lapunkat a dohánytermelők körében terjesztési szívesek voltak. — Z. L. Őn családik. Annak rendkívüli köve kezmenyei lesznek, melyek pár év múlva már nagyon is láthatók lesznek. Ez a mi nézetünk. — R. Gy. és A. I. uraknak. Köszönet. Legyen minél gyakrabban szerencsénk.

HIRDETÉSEK.

Mindazokat, a kik főloleges tisztá számosháti maggal rendelkeznek, fölkerjük, sürgösen küldjék azt be hozzánk, mert számosan fordultak ilyenért hozzánk s ha mielöbb megkapnánk azt, még lehetne értékesíteni. Mint mult számunkban is megjegyeztük, mi egyszerűen közvetítjük az eladást és vételt, de azért semmi levonást nem teszünk. Ezt csakis azért teszünk, mert jó szolgálatot vélünk egyes termelőknek ezáltal tenni.

A „Magyar Dohányujság” kiadóhivatala,
Budapest, väczikörút 55. sz.

Fekete börkenöcs.

József főherczeg

s a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter és számos gazda a legnagyobb elismeréssel tüntette ki.

Nemencsek J. és társa

I. magy. kizárólag szabad. fekete börkenöcs-börlakk, gyógynövény valódi Szultána pipere szappan gyártmányát.

Ezen börkenöcs, mely mindennemű bőrre kitűnő hatást gyakorol, kisebb mennyiségben is megrendelhető a következő árak mellett:

fekete börkenöcs 1 kl. bádogdobozban 2.10
sárga börkenöcs 1 kiló: 1 frt 60 kr.
géphajtó börkenöcs 1 kiló: 1 frt 40 kr.
velencei kettős börlakk 1 liter 3 frt.
börmosó szappan nagy darab 1 frt.
állat-, gyógy- és patakenöcs 1/2 kiló 2 frt.
fekete viasz 1 nagy db 1 frt s a hires gyógyerejű Szultána növény szappan 1 doboz 1 frt.

Főraktár: Nagymező-utca 9. sz.

Öväs az utánzás ellen!

Miután világhírű találánnyommal igen sok visszaélés történik, nevezetesen egy bizonyos egyén „Feri Nándor” hirdtményeket bocsajt ki, melyekben mint a czég utóda tünteti fel magát és az általa készített silány kenöcsök mint az én, kitűnőnek elismert gyártmányomat ajánlja. Ennélfogva figyelmeztetem a mélyen tisztelt közönséget, miszerint a valódi Nemencsek-féle börkenöcsöt csakis én gyártom s övöm a Feri Nándor-féle hamis utánzások megvételetül; különben a legnagyobb kitüntetésekben részesített czikkemmel, és üzleti jó hirnevemmel visszaélő Feri Nándor ellen a szükséges lépéseket megtettem.

Megrendelések utánvél mellett pontosan eszközöltetnek.

Teljes tisztelettel

NEMENCSEK JAKAB és TÁRSA

Budapest, Nagymező-utca 9. sz.